RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

Brussel, 13 januari 2006 (02.02)
(OR. en)

5319/06

PESC 31
CODUN 4
COARM 5

INLEIDENDE NOTA

van:	het secretariaat-generaal
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.	13066/05 PESC 833 CODUN 19 COARM 38
Betreft:	Strategie van de EU ter bestrijding van de illegale accumulatie van en handel in handvuurwapens en lichte wapens (SALW) en munitie daarvoor

Hierbij gaat voor de delegaties de strategie van de EU ter bestrijding van de illegale accumulatie van en handel in handvuurwapens en lichte wapens (SALW) en munitie daarvoor, die door de Europese Raad van 15-16 december 2005 is goedgekeurd.

Strategie van de EU ter bestrijding van de illegale accumulatie van
en handel in handvuurwapens en lichte wapens (SALW) en munitie daarvoor

Inleiding

1. In het Actieprogramma van de Verenigde Naties ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten, dat op 20 juli 2001 is aangenomen, wordt eraan herinnerd dat het universele, het regionale en het nationale niveau bij de uitvoering van het programma complementair moeten zijn. Met de ontwikkeling van een strategie ter bestrijding van de accumulatie van en de illegale handel in SALW en munitie daarvoor wil de EU zich achter deze onontbeerlijke complementariteit scharen en een bijdrage leveren.

2. De staatshoofden en regeringsleiders hebben in de op 13 december 2003 goedgekeurde Europese Veiligheidsstrategie (EVS) reeds geconstateerd dat de wereld van na de koude oorlog een wereld is waarin de grenzen steeds verder opengaan, en waarin de interne en de externe aspecten van de veiligheid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In die nieuwe context onderscheidt de strategie vijf belangrijke problemen waaraan de EU het hoofd moet bieden: terrorisme, de verspreiding van massavernietigingswapens, regionale conflicten, het verval van staten en georganiseerde misdaad.

3. De productie en overdracht van en de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens, alsmede de excessieve accumulatie en ongeremde verspreiding ervan hebben ernstige gevolgen voor vier van de vijf problemen. SALW verergeren immers het terrorisme en de georganiseerde misdaad, en spelen een belangrijke rol bij het uitbreken en uitbreiden van conflicten en het instorten van staatsstructuren. Zoals in de EVS wordt onderstreept, zijn als gevolg van die conflicten - waarin SALW veruit het belangrijkste instrument waren - sinds 1990 bijna vier miljoen mensen omgekomen en meer dan achttien miljoen mensen uit hun huis of hun land verdreven.

4. Om de in de Europese Veiligheidsstrategie onderkende dreigingen te kunnen aanpakken moet Europa volgens de strategie actiever, coherenter en beter op zijn taak berekend zijn. In de strategie wordt erkend dat een dreiging nooit louter militair is of met militaire middelen alleen kan worden aangepakt: er moet een combinatie van instrumenten tegenover worden gesteld. Uit de strategie blijkt duidelijk dat de respons alle instrumenten en beleidsterreinen van de EU moet bundelen tot een samenhangend optreden om alle facetten van die problemen het hoofd te bieden.

5. In dat kader overigens heeft de Europese Raad in december 2003 een strategie tegen de verspreiding van massavernietigingswapens goedgekeurd. Met deze strategie wordt beoogd een specifiek onderdeel voor SALW uit te werken teneinde op soortgelijke wijze een geïntegreerde aanpak en een volledig actieplan voor de bestrijding van de illegale handel in SALW en munitie daarvoor tot stand te brengen.

6. Voor deze Europese strategie geldt de definitie van SALW zoals die is opgenomen in de bijlage bij Gemeenschappelijk Optreden 2002/589/GBVB van de Raad van 12 juli 2002 inzake de bijdrage van de EU aan de bestrijding van de destabiliserende accumulatie en verspreiding van handvuurwapens en lichte wapens.

I. DE DESTABILISERENDE ACCUMULATIE EN VERSPREIDING VAN SALW VORMEN EEN TOENEMENDE BEDREIGING VOOR VREDE, VEILIGHEID EN ONTWIKKELING

"Veiligheid is een voorwaarde voor ontwikkeling. Conflicten maken niet alleen de infrastructuur en ook de sociale infrastructuur kapot, maar zetten ook aan tot misdaad, ontmoedigen investeringen en maken een normale economische activiteit onmogelijk. Een aantal landen en regio's zijn verstrikt geraakt in een neerwaartse spiraal van conflicten, onveiligheid en armoede." (EVS)

I.A. Oorsprong en gevolgen van de illegale verspreiding van SALW: een belangrijke factor van staatkundige instabiliteit, erfenis van de koude oorlog

7. Niet-gouvernementele actoren krijgen steeds meer toegang tot voorraden SALW, die voor het merendeel uit de koude oorlog stammen, waardoor de aard en de duur van conflicten veranderd zijn.

8. De Verenigde Naties ramen het aantal lichte wapens dat in de wereld in omloop is, op 600 miljoen. SALW zijn verantwoordelijk voor ongeveer 500.000 doden per jaar, waarvan 300.000 in het kader van gewapende conflicten. Van de 49 grote conflicten in de jaren '90 werden er 47 uitgevochten met SALW als belangrijkste wapens.

9. Door "sluimerende conflicten", die worden aangewakkerd door de illegale verspreiding van SALW, vervagen de grenzen tussen gewapende conflicten en criminaliteit. Binnenlandse conflicten zijn tegenwoordig niet zozeer gericht op het verkrijgen van een militair of politiek voordeel, als wel op de totale instorting van staten, complotten tussen oorlogvoerende partijen of de toegang van sommige groepen tot natuurlijke rijkdommen en de handel daarin, of de controle over de drugshandel. Zij kunnen niet langer worden aangemerkt als korte onderbrekingen in de weg naar ontwikkeling. Hedendaagse oorlogen zijn vaak langdurig van aard. Veel zogenaamde postconflictlanden vervallen telkens opnieuw in oorlog en sociaal geweld.

10. Vaak worden er kortetermijndoelstellingen nagestreefd, waarbij geldgewin centraal staat, terwijl de ingezette middelen doen denken aan die van een "totale oorlog". Die nieuwe oorlogen worden niet gevoerd door legers, maar door opportunistische gewapende groepen, zonder militaire discipline, die dikwijls verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van het humanitair recht en de mensenrechten, waarvan de burgerbevolking, en met name vrouwen en kinderen, het slachtoffer zijn.

11. In die nieuwe oorlogen worden hoofdzakelijk handvuurwapens en lichte wapens gebruikt, en niet zozeer zware wapens. Door de overvloed aan wapens en munitie, die gedeeltelijk uit de koude oorlog stammen, kunnen burgers, misdadigers, terroristen en strijders gemakkelijk aan die wapens komen. Afgezien van de humanitaire gevolgen zijn de consequenties voor de ontwikkeling van de betrokken landen genoegzaam bekend: verzwakking van de staatsstructuren, ontheemding van bevolkingsgroepen, instorting van de gezondheidszorg en het onderwijs, een kwakkelende economie, beperkte overheidsmiddelen, verspreiding van pandemieën, aantasting van de sociale structuur en op den duur de vermindering of stopzetting van ontwikkelingshulp.

I.B. Deze ontwikkeling treft vooral Afrika ten zuiden van de Sahara: een essentiële ontwikkelingsremmer

12. Dit verschijnsel treft vooral de landen en regio's die toch al het meest kwetsbaar zijn: bepaalde delen van Latijns-Amerika, Centraal- en Oost-Azië, de Balkan en het Midden-Oosten. Het werelddeel dat het zwaarst gebukt gaat onder de gevolgen van interne conflicten, die nog versterkt worden door de destabiliserende instroom van SALW, blijft echter Afrika. Het toenemende aantal vredeshandhavingsoperaties (UNAMSIL, UNMIL, UNOCI, MONUC, UNMEE, ONUB, UNMIS en AUMIS) en de talrijke embargo's die de Verenigde Naties op dit continent hebben ingesteld (Liberia, Somalië, het oosten van Congo, de non-gouvernementele bewegingen in Sierra-Leone en Rwanda, Ivoorkust en de regio Darfur in Sudan) tonen aan hoezeer de illegale accumulatie en verspreiding van SALW de Afrikaanse staten bedreigen.

13. Het probleem van de overdracht van SALW naar Afrika ten zuiden van de Sahara hangt samen met de kwestie van de oorsprong van die overdracht. In dat verband heeft de Veiligheidsraad de landen die vuurwapens uitvoeren, in januari 2004 aangespoord om blijk te geven van de grootst mogelijke verantwoordelijkheidszin bij SALW-transacties naar onstabiele regio's. Tot dusverre trad de Unie wat ontwapening betreft - met name in Afrika - vooral achteraf op, door deel te nemen aan diverse postconflictprogramma's voor ontwapening, demobilisatie en reïntegratie (DDR) en voor de hervorming van de veiligheidssector (SSR), waaraan zij met name via het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) financieel bijdraagt.

14. Achteraf handelen is noodzakelijk, maar er moet ook preventief worden opgetreden om de illegale vraag en het illegale aanbod aan te pakken en de uitvoer van conventionele wapens te controleren. Er moet met name aandacht worden geschonken aan de enorme voorraden SALW in Oost- en Zuidoost-Europa en aan de wijze waarop zij op het Afrikaanse continent worden verspreid (illegale tussenhandel en transport). Volgens rapporten van de Verenigde Naties is sedert het einde van de jaren '90 een steeds groter deel van de SALW in Afrika afkomstig uit voorraden in Centraal-, Oost- en Zuidoost-Europa. De illegale tussenhandel en het illegale transport van die SALW zijn ook steeds vaker het werk van ondernemingen en zakenlieden die gevestigd zijn in of afkomstig zijn uit Centraal- en Oost-Europa. Ondanks die voorraden is de productie in een aantal uit vroegere tijden stammende industriële vestigingen bovendien niet gestaakt. Sluiting zou aanzienlijke sociaal-economische gevolgen hebben voor die regio's en omschakeling vergt zware investeringen, die niet steeds gerechtvaardigd kunnen worden met een eenvoudige economische logica.

I.C. Een dringende handelingsplicht van de EU

15. In het licht van die uitdagingen dient de EU door middel van een SALW-strategie het hoofd te bieden aan die dreigingen en te zorgen voor samenhang tussen veiligheids- en ontwikkelingsbeleid, met gebruikmaking van de middelen die haar ter beschikking staan op multilateraal en regionaal niveau, in de Unie en in haar bilaterale betrekkingen, teneinde een actieplan op te stellen dat:

a) een echte multilaterale aanpak in de hand werkt bij de ontwikkeling van internationale, regionale en interne mechanismen in de EU en haar lidstaten tegen het aanbod en de destabiliserende verspreiding van SALW en munitie daarvoor. De Unie moet het beleid en het optreden inzake exportcontrole versterken in samenwerking met haar partners.

b) een antwoord biedt op de verzoeken van staten die hun overtollige voorraden SALW en munitie willen verminderen, hetzij in het kader van een beleid om de voorraden te verminderen of in het kader van deelname aan DDR-operaties.

c) bevorderlijk is voor de omschakeling van bepaalde industriële vestigingen in Oost- en Zuidoost-Europa waar goedkope SALW worden geproduceerd.

d) ruimte biedt voor de uitvoering van maatregelen om de onderliggende factoren aan te pakken die de illegale vraag naar SALW stimuleren. De Unie moet zich richten op de fundamentele oorzaken van instabiliteit, onder meer door haar inspanningen op het gebied van politieke conflicten, ontwikkelingshulp, armoedebestrijding en de bevordering van de mensenrechten voort te zetten en te intensiveren.

e) de versterking van een effectieve rechtsstaat in de nog instabiele landen ondersteunt, teneinde te vermijden dat bevolkingsgroepen zelf voor hun verdediging gaan zorgen en daartoe SALW in bezit houden die crises kunnen doen ontaarden in een cyclus van agressie en vergeldingsmaatregelen, die in een zwakke staat onmogelijk in de hand te houden valt.

II. HET EUROPEES DISPOSITIEF: DOELSTELLINGEN EN MIDDELEN

"Regionale conflicten vergen politieke oplossingen, maar militaire middelen en een doeltreffend politie-optreden kunnen in de fase na het conflict noodzakelijk zijn. Economische instrumenten dienen de wederopbouw, en civiele crisisbeheersing komt het herstel van het civiel bestuur ten goede. De Europese Unie is bijzonder goed toegerust om het hoofd te bieden aan situaties met zoveel facetten." (EVS)

DOELSTELLINGEN

16. Om deze dreigingen het hoofd te bieden heeft de Europese Unie al in 2002 een gemeenschappelijk optreden (2002/589/GBVB) aangenomen, en op grond daarvan specifieke acties ondernomen in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en de Balkan. In het kader van dat optreden heeft de Unie drie overkoepelende doelstellingen vastgelegd:

    - de destabiliserende accumulatie en verspreiding van handvuurwapens bestrijden en helpen te beëindigen;
    - bijdragen tot de beperking van de bestaande accumulaties van deze wapens en munitie daarvoor tot niveaus die corresponderen met de legitieme veiligheidsbehoeften van landen; en
    - helpen bij het oplossen van de problemen die door dergelijke accumulaties veroorzaakt zijn.

17. Die doelstellingen en de in het gemeenschappelijk optreden genoemde beginselen inzake o.m. controle bij de uitvoer, de invoer en de productie, blijven onverkort van toepassing. Wel moet dat optreden nu echter worden aangevuld om:

    - een algehele, coherente aanpak te ontwikkelen die alle instrumenten omvat waarover de Europese Unie beschikt en die gebaseerd is op de in de EVS vervatte constatering dat de veiligheid en de ontwikkeling van de mens onderling afhankelijk zijn;
    - nieuwe onderdelen van het optreden van de Unie te ontwikkelen teneinde alle dimensies van dat verschijnsel te bestrijken, zowel vooraf als achteraf;
    - geografische prioriteiten te bepalen die sporen met de acties in het kader van het GBVB en het EVDB.

MIDDELEN

18. De Europese Unie beschikt over unieke troeven om deze dreiging het hoofd te bieden. Doordat haar een volledige waaier van civiele en militaire middelen ter beschikking staat om crises te beheersen, postconflictsituaties te beheren of om bij te dragen aan de wederopbouw, is de Unie in staat een alomvattende respons te geven.

19. De Unie beschikt immers over de civiele en militaire vermogens van de lidstaten, die zij dankzij het GBVB en het EVDB op een doeltreffende manier kan inzetten. Zij kan ook optreden in het kader van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten die zij met de grote regio's van de wereld heeft gesloten en die verschillende gebieden bestrijken: politiek, ontwikkeling en handel. Zij beschikt over belangrijke actiemiddelen om binnen de Unie op te treden door middel van coördinatie-instrumenten, zoals Europol en Eurojust. Naast de middelen van de Unie en de Gemeenschap zijn er nog de middelen van de lidstaten, en het optreden van de diverse multilaterale actoren waarmee de Unie samenwerkingsverbanden tot stand brengt.

Extern optreden: beschikbare instrumenten

Steun voor een doeltreffende multilaterale aanpak en voor pertinente regionale initiatieven (met name in Afrika ten zuiden van de Sahara, de Balkan en de voormalige Sovjet-Unie).

Civiele crisisbeheersingsoperaties, om het hoofd te bieden aan interne conflicten of grensgeschillen en de veiligheid te herstellen, onder meer door opleidings-, advies-, bijstands- of begeleidingsmissies.

Militaire crisisbeheersingsoperaties, teneinde controles aan de grenzen in te stellen of troepen in te zetten met het oog op vredeshandhaving, stabilisatie of ontwapening.

Andere diplomatieke middelen van de Unie: generaliter kunnen alle instrumenten van het GBVB worden ingezet ten behoeve van een optreden van de Unie op het gebied van SALW (persoonlijke vertegenwoordigers en speciale vertegenwoordigers, politieke verklaringen, technische ondersteuning, demarches en gestructureerde dialoog, ad-hocseminars over uitvoercontrole). Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de coördinatie van ons optreden met de belangrijkste partners van de Unie (transatlantische dialoog, Rusland, China, Japan, Canada, nabuurschapsbeleid, dialoog EU-Afrika, proces van Barcelona, het regionaal forum van de ASEAN, de dialoog EU-Latijns-Amerika en het Caribisch gebied).

Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met derde landen: zoals voor andere dreigingen (non-proliferatie, terrorisme, georganiseerde misdaad, enz.) in het kader van een geïntegreerde aanpak van het extern optreden van de Unie moet ook gebruik worden gemaakt van de raamwerken voor politieke dialoog waarin die overeenkomsten voorzien om te ijveren voor de bestrijding van de illegale verspreiding van SALW en de munitie daarvoor.

Ontwikkelings- en bijstandsprogramma's die door het EOF (Europees Ontwikkelingsfonds) worden gefinancierd, in het kader van de EG-ACS-samenwerking via programma's die een onderdeel over SALW en munitie bevatten.

Interne actie

Mechanismen voor politiële/douane- en justitiële samenwerking, met name Europol, en Eurojust, naast de uitbouw van de mogelijkheden voor nauwere samenwerking in het kader van de nationale systemen van de lidstaten.

Europese en nationale controleregelingen voor de uitvoer van gevoelige producten, die model kunnen staan voor derde landen (gedragscode, controleregeling voor de uitvoer).

III. ACTIEPLAN

"Thans is de uitdaging de verschillende instrumenten en vermogens bijeen te brengen: Europese bijstandsprogramma's en het Europees Ontwikkelingsfonds, militaire en civiele vermogens van de lidstaten en andere instrumenten. Deze kunnen alle onze veiligheid en die van derde landen beïnvloeden. Veiligheid vormt de eerste voorwaarde voor ontwikkeling." (EVS)

20. De problematiek van de bestrijding van de illegale handel in SALW evolueert voortdurend, en dus moet het actieplan flexibel blijven en aangepast kunnen worden aan de internationale veiligheidscontext. De uitvoering zal permanent worden gevolgd. Het zal regelmatig worden geijkt en om de zes maanden worden geactualiseerd aan de hand van een voortgangsverslag van het voorzitterschap over de uitvoering ervan. Het zal uitvoering geven aan de bepalingen van het Gemeenschappelijk Optreden 2002/589/GBVB van de Raad van 12 juli 2002 en, in voorkomend geval, een aanvulling daarop vormen.

a) Een doeltreffende multilaterale benadering om universele, regionale en nationale mechanismen te ontwikkelen tegen de destabiliserende handel in SALW en munitie daarvoor

Op internationaal niveau

- IJveren voor de uitvoering van het actieprogramma van de Verenigde Naties ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten;

- Steun verlenen voor de aanneming van een juridisch bindend internationaal instrument over de tracering en markering van SALW en munitie daarvoor;

- Steun verlenen voor de oprichting, in 2006, van een groep van deskundigen over tussenhandel in het kader van het Actieprogramma van de Verenigde Naties;

- Zich inzetten voor de bekrachtiging van het protocol tegen de illegale productie van en de illegale handel in vuurwapens, zodat het spoedig in werking kan treden en, op het niveau van de Europese Unie, daarvoor een rechtsinstrument vaststellen;

- Onder de exporterende landen een consensus tot stand brengen om handvuurwapens alleen aan regeringen te leveren (rechtstreeks of via instanties die naar behoren zijn gemachtigd om namens hen wapens aan te kopen), met inachtneming van passende regionale en internationale wapenuitvoerbeperkingscriteria.

- De sanctieregelingen en de mechanismen voor toezicht op de naleving ervan versterken en steunen: de Verenigde Naties de middelen geven om uitvoering te geven aan en toe te zien op de toepassing van de internationale sancties inzake lichte wapens, maar ook de illegale handel in grondstoffen en de plundering van natuurlijke rijkdommen welke sommige Afrikaanse landen treffen (het oosten van Congo, Somalië, Ivoorkust, Liberia, Sierra Leone, ...).

- Steun verlenen aan het versterken van de uitvoercontroles en het uitdragen van de gedragscode inzake uitvoercontrole, door derde landen bijstand te verlenen op het gebied van onder meer de vaststelling van nationale wetgeving ter zake en transparantiemaatregelen te bevorderen.

- IJveren voor de opneming in het UNPOA van gemeenschappelijke internationale minimumcriteria en/of richtsnoeren voor controles op de overdracht van SALW. Daartoe besprekingen hierover beginnen tijdens de voorbereidende conferentie voor het UNPOA in januari 2006 en de toetsingsconferentie in juni 2006; ijveren voor de opneming van normen die consensuele steun krijgen; ijveren voor een mandaat voor verdere werkzaamheden om de noodzakelijke opdracht te voltooien.

- Het denken en handelen van de internationale gemeenschap met betrekking tot de grensoverschrijdende problematiek steunen. Deelnemen aan de versterking van de grenscontroles, met name de luchtgrenzen, van de landen die betrokken zijn bij de illegale handel in SALW en munitie daarvoor (exporteurs en importeurs) door:

  = bijstandsprogramma's, die moeten voorzien in uitrusting, bijstand bij de vaststelling van nationale wetgeving inzake uitvoercontrole en opleiding ten behoeve van de instellingen van de landen ten zuiden van de Sahara

  = opleidingsprogramma's ten behoeve van de betrokken douanediensten en agentschappen, met name in de Oost-Europese landen.

- Steun verlenen aan de inspanningen om vredeshandhavingsmissies waarvoor de Veiligheidsraad door een resolutie toestemming heeft verleend, meer armslag te geven op het gebied van SALW en munitie daarvoor.

Op regionaal niveau

- Steun verlenen aan de regionale initiatieven op het gebied van de bestrijding van de illegale handel in SALW en munitie daarvoor door in een eerste fase voorrang te geven aan de initiatieven in Afrika ten zuiden van de Sahara, via financiële en technische steun aan de regionale en nationale organisaties die belast zijn met de uitvoering van de toepasselijke regionale instrumenten (moratorium van ECOWAS, overeenkomst van Nairobi en Protocol van de SADC), en in voorkomend geval de omzetting ervan in juridisch bindende regionale overeenkomsten. De EU hecht ook veel belang aan de andere regio's die getroffen worden door de verspreiding en buitensporige accumulatie van SALW, met name in Centraal- en Oost-Europa, en in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied.

- De Afrikaanse Unie en de Afrikaanse regionale organisaties de middelen geven om toe te zien op de naleving van de door de Verenigde Naties opgelegde embargo's en sanctieregelingen (grenscontroles, met name op de luchtgrenzen), en daarvoor gespecialiseerde internationale organisaties inschakelen (met name de ICAO).

- Steun verlenen aan de inspanningen om de OVSE-Gids voor de beste praktijken inzake SALW te propageren bij de partners van de EU. De EU-lidstaten beter in staat stellen om hun nationale deskundigheid ter zake aan te bieden aan de landen van de OVSE die daarom verzoeken.

- Steun verlenen aan de acties van de OVSE op het gebied van de bestrijding van de illegale handel in SALW en munitie daarvoor, en de vernietiging van overtollige voorraden in de lidstaten;

- Vredeshandhavingsmissies steunen bij hun acties om toe te zien op de naleving van wapenembargo's.

In het kader van de akkoorden/gestructureerde dialogen

- De kwestie van de illegale tussenhandel en overdracht van SALW op de agenda plaatsen van alle gestructureerde politieke dialogen van de EU met de grote SALW-exporterende landen, en met name met de landen die uit de koude oorlog stammende overtollige voorraden SALW bezitten, vooral in Oost- en Zuidoost-Europa.

- Deze problematiek in het kader van het nabuurschapsbeleid op een beter omschreven wijze opnemen in de actieplannen van de EU met Oekraïne en Moldavië.

- In het algemeen dit onderwerp opnemen in de politieke dialoog met derde landen of internationale, regionale of subregionale organisaties. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de coördinatie van onze acties met de belangrijkste partners van de Unie (transatlantische dialoog, strategisch partnerschap met Rusland, strategische dialoog met China, nabuurschapsbeleid, dialoog EU-Afrika, proces van Barcelona, het regionaal forum van de ASEAN, de dialoog EU-Latijns-Amerika en het Caribisch gebied).

- Betrekkingen en overeenkomsten met derde landen: zoals voor andere dreigingen (non-proliferatie, terrorisme, georganiseerde misdaad, enz.) in het kader van een geïntegreerde aanpak van het externe optreden van de Europese Unie moet ook hiervoor gebruik worden gemaakt van deze betrekkingen. Overwogen kan worden een bepaling of een verbintenis inzake samenwerking bij de bestrijding van de illegale handel in SALW en munitie daarvoor op te nemen in alle overeenkomsten met derde landen.

- De criteria voor uitvoercontrole die zijn opgenomen in de Gedragscode van de EU bij onze partners propageren en informatie over het uitvoerbeleid naar gevoelige gebieden op een gestructureerde wijze uitwisselen.

In de Unie

- Toezien op de uitvoering van Gemeenschappelijk Optreden 2002/589/GBVB

- Er voor ijveren dat de lidstaten de bepalingen van het gemeenschappelijk standpunt van de EU van 2003 over de tussenhandel uitvoeren en dat de Gedragscode voor de controle op de uitvoer van militair materieel op geharmoniseerde wijze wordt toegepast.

- Door de lidstaten overeengekomen regelingen opstellen voor de uitwisseling van informatie over netwerken voor de handel in SALW, met name in het kader van het toezicht op de naleving van de door de Verenigde Naties en de EU afgekondigde embargo's.

- Er via Europol, Eurodouane en Eurojust voor zorgen dat een actief beleid wordt ontwikkeld tegen de netwerken voor de illegale handel in SALW (buiten de wet handelende tussenpersonen en vervoerders) die gebruik maken van het luchtruim, de zeewegen en het grondgebied van de EU, door hieromtrent waarschuwings- en samenwerkingsregelingen uit te werken en politieacties op Europees niveau mogelijk te maken.

b) Een respons op de accumulatie, en op de problemen die voortvloeien uit de beschikbaarheid van de bestaande voorraden

    - IJveren voor een verbintenis van alle landen dat zij handvuurwapens uitsluitend zullen importeren en in bezit hebben voor hun legitieme behoeften op veiligheidsgebied, tot een niveau dat evenredig is met hun legitieme zelfverdedigings- en veiligheidsbehoeften, met inbegrip van hun vermogen om aan VN-vredeshandhavingsoperaties deel te nemen;

- IJveren voor het opstellen en bijhouden van nationale lijsten van wapens die de autoriteiten van een land legaal voorhanden hebben en het opstellen van een restrictieve nationale wapenwetgeving voor handvuurwapens, die tevens voorziet in strafrechtelijke sancties en doeltreffende administratieve controle;

- Deelnemen aan de vermindering van overtollige, uit de koude oorlog stammende SALW-voorraden in met name Oost-Europa, door samen te werken met de organisaties waarop de betrokken landen een beroep doen (NAVO, OVSE);

- Voortgaan met de financiële inspanning die de EU sinds 1993 levert in het kader van ontwapening, demobilisatie en reïntegratie (DDR), en zorgen voor een grotere doeltreffendheid door Europese deskundigen rechtstreeks aan deze programma's te laten deelnemen;

- IJveren voor programma's tot vorming en bewustmaking van het publiek teneinde de "geweldscultuur" terug te dringen.

c) Aangepaste maatregelen om de oorzaken en de gevolgen van de illegale verspreiding van SALW voor de ontwikkeling van de mens aan te pakken

- De inspanningen van de Unie opvoeren om een oplossing te vinden voor regionale conflicten door gebruik te maken van alle instrumenten waarover de Unie beschikt, met name in het kader van het GBVB en het EVDB;

- Er bij militaire crisisbeheersingsoperaties voor zorgen dat de missie ook betrekking heeft op grenscontrole (of controle van het luchtruim, het grondgebied en de maritieme ruimte van het conflictgebied) of ontwapening;

- De Unie beter in staat stellen om civiele crisisbeheersingsoperaties uit te voeren, teneinde crisissituaties aan te pakken en de veiligheid te herstellen om het hoofd te bieden aan interne conflicten of grensgeschillen, onder meer door opleiding, advies en bijstand of begeleiding;

- Financiële en technische bijstand bieden om vertrouwenscheppende maatregelen en regionale of subregionale veiligheids- en samenwerkingsstructuren uit te werken of te versterken. Onder die maatregelen zouden vallen: het bijhouden van regionale registers inzake handvuurwapens en regelmatige uitwisseling van de beschikbare informatie over export, import, de productie en het in bezit hebben van handvuurwapens, en over de nationale wapenwetgeving, alsmede via overleg tussen de betreffende partijen over de uitgewisselde informatie;

- Rekening houden met de veiligheidsproblematiek (nl. de hervorming van de veiligheids-sectoren/grensoverschrijdende problematiek) bij de opstelling van ontwikkelings- en bijstandsprogramma's met de ACS-landen;

- Rekening houden met de problematiek van SALW en munitie daarvoor wanneer na een conflict een programma voor wederopbouw wordt uitgevoerd, met name in het kader van de hervorming van de veiligheidssector.

d) In de Unie de nodige structuren opzetten/uitbouwen

- Het secretariaat-generaal van de Raad de nodige armslag geven zodat het in nauwe samenwerking met de Commissie en de lidstaten, door in het bijzonder een beroep te doen op hun deskundigen op het gebied van de bestrijding van de accumulatie van en de illegale handel in SALW, kan toezien op een coherente toepassing van de strategie. Het Raadssecretariaat zal nauw samenwerken met het situatiecentrum om het verzamelen en verspreiden van informatie en inlichtingen van de lidstaten in de hand te werken.

- IJveren voor een betere horizontale coördinatie en een betere uitwisseling van informatie en voorstellen tussen de geografische en de thematische deskundigengroepen (CODUN, COARM, COSCE, COTER, CONOP), om te komen tot een geïntegreerd vermogen inzake initiatieven en voorstellen op het gebied van de bestrijding van de illegale handel in SALW. Evenzeer ijveren voor een verticale wisselwerking tussen de deskundigengroepen en het PVC.

- Zorgen voor de samenhang en de complementariteit van de besluiten van de Raad in het kader van het GBVB en de door de Commissie ondernomen acties op het gebied van ontwikkelingshulp met het oog op een coherente aanpak van de EU-acties inzake SALW.

_____